

Rundskriv

Lotteri- og stiftelsestilsynet

Postboks 800
6805 Førde

Nr.	Vår ref	Dato
V/11B	13/3441	18.8.2014

Endringer i forskrift 12. juni 2009 nr. 640 om tilskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner

Endringer i forskrift 12. juni 2009 nr. 640 om tilskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner fra spilloverskuddet til Norsk Tipping fastsatt ved kgl. res. 14.05. 2014 med hjemmel i lov 28. august 1992 nr. 103 om pengespill m.v. (pengespilloven) § 10 innebærer at nye organisasjoner som fyller vilkårene kan søke midler fra deler av spilleoverskuddet til Norsk Tipping som fordeles til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner fra 2014, jf. forskriften §§ 4 og 6a endret ved kongelig resolusjon av 9. august 2013.

Forskriftens § 6a bokstav b.

I forskriftens § 6a bokstav b fremgår det at organisasjonen må være registrert i Frivillighetsregisteret under minst en av de følgende kategoriene:

1. ICNPO 3400 andre helsetjenester,
2. ICNPO 4100/4200 sosiale tjenester/krisehjelp og støttearbeid,
3. ICNPO 5100/5200 natur- og miljøvern/dyreværn, eller
4. ICNPO 7100 interesseorganisasjoner.

Organisasjonen må kunne vise til at en sentral del av virksomheten faller inn under minst en av kategoriene 1 til 4. Kategoriinndeling skjer i henhold til klassifikasjonsskjema utarbeidet av departementet, jf. § 4 i forskrift 15. oktober 2008 nr. 1214 til lov om register for frivillig virksomhet. Departementet kan fastsette nærmere regler om krav til registrering i de ulike kategoriene.

Kravet om at en sentral del av virksomheten faller inn under kategori 1-4 vil i utgangspunktet bli vurdert på bakgrunn av den dokumentasjon som blir innsendt i forbindelse med søknad. Ved behov kan tilsynet etterspørre ytterligere dokumentasjon. Ved vurderingen kan Lotteri-

og stiftelsestilsynet bl.a. legge vekt på:

- andelen av kostnader knyttet til aktiviteter i minst en av kategoriene i § 6a bokstav b, denne vurderingen skal basere seg på regnskap i inneværende og de to foregående regnskapsår,
- omfanget av frivillig innsats i de to foregående og gjeldende regnskapsår som knytter seg til aktiviteter i minst en av kategoriene i forskriftens § 6a bokstav b,
- omtale i årsrapporter og andre publiserte dokumenter,
- omtale i søknader til andre støtteordninger,
- formålsbestemmelser i vedtekter eller andre dokumenter vedtatt/fastsatt av organisasjonens styrende organer.

Lotteri- og stiftelsestilsynet avgjør om forskriftens krav er tilfredsstilt. Lotteri- og stiftelsestilsynet skal være særlig oppmerksom på forsøk på tilpasninger, blant annet gjennom bytte av ICNPO kategorier. Ved tvilstilfeller skal Lotteri- og stiftelsestilsynet på selvstendig grunnlag avgjøre om en organisasjon oppfyller vilkårene for å motta tilskudd, jf. forskriften 6 a, 2 ledd.

Forskriftens § 6a bokstav b – utelukkede kategorier

Følgende organisasjoner skal likevel ikke motta tilskudd:

- i. Barne- og ungdomsorganisasjoner,
- ii. Politiske partier, og
- iii. Lukkede organisasjoner.

Nærmere om barne- og ungdomsorganisasjoner

Ingen barne- og ungdomsorganisasjoner kan motta tilskudd, uavhengig av ICNPO kategori. Dette utelukker imidlertid ikke organisasjoner som har en sentral del av virksomheten under relevante ICNPO kategorier, men hvor barn og unges aktivitet og deltakelse utgjør en liten andel av organisasjonens totale virksomhet og ikke kan ansees å være organisasjonens hovedformål. Ved vurdering av om barne- og ungdomsaktiviteter utgjør mer enn en liten andel kan Lotteri- og stiftelsestilsynet bl.a. legge vekt på:

- omfanget av kostnader knyttet til barne- og ungdomsaktiviteter i årsregnskap,
- omfanget av frivillig innsats knyttet til barne- og ungdomsaktiviteter,
- omfanget av aktiviteter rettet mot barn- og ungdom i aktivitetsoversikt,
- formålsbestemmelser i vedtekter eller andre dokumenter vedtatt/fastsatt av organisasjonens styrende organer.

Nærmere om politiske partier

Politiske partier, inklusive de politiske ungdomsorganisasjonene kan ikke motta tilskudd. Dette gjelder uavhengig av registrering i ICNPO kategori. Ved vurdering av om en søker er et politisk parti kan Lotteri- og stiftelsestilsynet bl.a. legge vekt på:

- registrering i partiregisteret etter reglene i partiloven
- deltagelse i valg av representanter til storting, fylkesting og kommunestyre.

Nærmere om lukkede organisasjoner.

Lukkede organisasjoner skal ikke motta tilskudd. Det innebærer eksempelvis at organisasjoner der eksisterende medlemmer skal godkjenne nye medlemmer ikke regnes som støtteberettiget.

Organisasjoner som avskjærer medlemskap basert på kjønn, etnisitet, religion, nedsatt funksjonsevne eller seksuell orientering regnes ikke som støtteberettiget. Forskjellsbehandling av denne natur som er nødvendig for å oppnå et saklig formål, og som ikke er uforholdsmessig inngripende overfor den som eller de som forskjellsbehandles, anses ikke å være i strid med dette kravet. Det er en forutsetning at forskjellsbehandlingen er saklig i forhold til den praksis som organisasjonen normalt følger.

Hvorvidt forskjellsbehandlingen er saklig, nødvendig og ikke uforholdsmessig inngripende vil måtte vurderes opp mot den enkelte organisasjons formål. Det er organisasjonene selv som må godtgjøre at den forskjellsbehandling som gjøres i tilknytning til medlemskap er nødvendig, gjøres for å oppnå et saklig formål og ikke kan regnes som uforholdsmessig inngripende.

Forskriftens § 6a bokstav c – andreorienterte

Et nødvendig vilkår for å være støtteberettiget er at organisasjonen må være andreorientert. Med andreorienterte menes organisasjoner som produserer goder eller tjenester for utenstående. Det gjelder både organisasjoner som knytter seg til en bestemt sosial gruppe, og organisasjoner som jobber med mer generelle samfunnsmessige spørsmål.

En organisasjon kan godt være andreorientert selv om enkelte eller alle av medlemmene også er i målgruppen for aktiviteten, så lenge formålet er av en allmenn karakter og ikke er et uttrykk for egeninteresse. Eksempelvis vil en organisasjon hvis formål er å motarbeide en sykdom som er prevalent i samfunnet være støtteberettiget selv om alle medlemmene er rammet av sykdommen.

Organisasjoner som i all hovedsak jobber for å fremme medlemmenes egne interesser skal karakteriseres som egenorienterte og skal ikke motta tilskudd.

Forskriftens § 6a bokstav d – landsdekkende

§ 6a bokstav d fastsetter at det kun er landsdekkende organisasjoner, med formål og aktivitet av nasjonalt omfang som er søknadsberettiget.

Formålskravet innebærer at organisasjonens formål må være knyttet til noe mer enn lokale eller regionale forhold. Eksempelvis vil ikke miljøorganisasjoner som har formål knyttet til en enkelt skog, et navngitt vassdrag eller et spesifikt område tilfredsstille dette kravet. Videre vil heller ikke en organisasjon hvis støttearbeid knytter seg til et navngitt sted være støtteberettiget.

Aktivitetskravet innebærer at organisasjonen må ha aktivitet av et visst omfang i minst to landsdeler¹ og minst 5 fylker for å regnes som støtteberettiget. Lotteri- og stiftelsestilsynet kan ved vurdering av om aktiviteten har et tilstrekkelig omfang bl.a. legge vekt på:

- om det er egne lokallag, om disse har regelmessig aktivitet og om de gjennomfører jevnlige møter eller andre arrangement,
- om den lokale eller regionale medlemsmassen har vært av en viss størrelse over tid,
- omfanget av andreorienterte aktiviteter lokalt eller regionalt,
- kostnadsnivå lokalt eller regionalt.

¹ Nord-Norge (Finnmark, Nordland og Troms), Trøndelag (Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag), Vestlandet (Hordaland, Møre- og Romsdal, Rogaland og Sogn og Fjordane), Østlandet (Akershus, Buskerud, Hedemark, Oppland, Oslo, Telemark, Vestfold og Østfold) og Sørlandet (Aust-Agder og Vest-Agder).

Forskriftens § 6a bokstav e – ikke-fortjenestebasert

Med begrepet «ikke fortjenestebasert» siktes det til aktiviteter som ikke er egnet til å generere fortjeneste for dem som står bak aktivitetene. Med fortjeneste siktes det her til et overskudd eller eventuelt likvidasjonsoverskudd ved oppløsning hos søker som kan utdeles til eieren/medlemmene dersom organisasjonsformen eller vedtektene tillater at det foretas utdelinger.

En organisasjon kan likevel drive en aktivitet som isolert sett er egnet til å gå med overskudd. Betingelsen er at overskuddet i sin helhet blir ført tilbake til den frivillige virksomheten. Det må være nedfelt i vedtektene til organisasjonen at et eventuelt overskudd skal tilbakeføres til formålet. Dersom en organisasjon driver virksomhet som generer overskudd som føres tilbake til formålet, men har nedfelt i vedtektene at utdelinger kan foretas til eiere/medlemmer, vil organisasjonen ikke ansees for å drive ikke-fortjeneste basert virksomhet.

Forskriftens § 6a bokstav e – frivillig innsats

Organisasjonen må ha frivillig innsats som en viktig del av virksomheten. Med frivillig innsats menes gratis arbeidsinnsats, medlemskontingent og gaver. Medlemskontingent og gaver likestilles når det gjelder kravet til frivillig innsats. Gratis styreinnsats vurderes som frivillig innsats, men blir ikke vurdert til å tilfredsstille kravet til frivillig innsats alene. Det må ikke være for tett knytning mellom kontingent, gaver eller gratis arbeidsinnsats og gjenytelser.

Forskriftens § 6b

Ved beregning av fordeling av tilskudd skal samme datagrunnlag som er benyttet ved eventuell søknad om kompensasjon for merverdiavgift for frivillige organisasjoner legges til grunn. Dersom datagrunnlaget ved eventuell søknad om kompensasjon for merverdiavgift for frivillige organisasjoner endres under saksbehandlingen skal endringen også få effekt for fordelingen av tilskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner.

For de søkerne som ikke har søkt om kompensasjon for merverdiavgift for frivillige organisasjoner skal samme vurderinger legges til grunn ved kontroll av fradragene, j.fr. forskriften § 6b bokstav a-d, som ved kontroll av tilsvarende fradrag i ordningen for kompensasjon for merverdiavgift for frivillige organisasjoner.

Med hilsen

Lars Audun Granly e.f.
ekspedisjonssjef

Anne Sletmo
fagdirektør

Kopi:
Brønnøysundregistrene
Frivillighet Norge